

In *NRC Handelsblad / Opinie* van 6 juni 2019 staat een merkwaardige reactie van de voorzitter van de Veluwe/Alliantie op mijn opiniestuk van 1 juni. Eerst die reactie – er onder staat mijn commentaar.

Michiel Hegener

Leer in evenwicht te leven met de natuur

Michiel Hegener (*Gooi alle paden op de*

Veluwe dicht, 1/6) pleit voor het ‘dichtgooien’ van paden op de Veluwe om er een nationaal park van te maken. Ik wil niets afdoen aan zijn analyse van de zorgelijke toestand van de natuur, integendeel zelfs, maar ben het geheel oneens met zijn oplossing om de mens te weren van de Veluwe en alleen ‘terreinbestendige’ bezoekers te stimuleren door de

wilde natuur te struinen. We hebben op de Veluwe een samenwerkingsverband opgezet, de door Hegener verguisde VeluweAlliantie. Het zijn 40 partijen, waaronder 21 gemeentes, met vaak tegengestelde belangen, maar gedeelde ambities: het versterken van natuur, landschap en erfgoed enerzijds en het versterken van de toeristische beleving anderzijds. Dat lijken tegenstellingen, maar zo zien wij dat niet. Een recreatieondernemer is zich zeer bewust van het feit dat zijn gasten komen voor die natuur en dat hij er daarom afhankelijk van is. De gemeenschappelijke ambitie de natuur te versterken, geeft de intrinsieke motivatie om samen te werken. De mensheid zal in deze eeuw weer in evenwicht moeten leren leven met de natuur. We moeten een nieuwe balans vinden tussen het versterken van de natuur en daar dankbaar van genieten. Zo doen we het beste voor dat wondermooie natuurgebied in het hart van ons land.

Willem Bijleveld Voorzitter VeluweAlliantie

Reactie

Ik zou volgens Bijleveld pleiten “voor het ‘dichtgooien’ van paden op de Veluwe om er een nationaal park van te maken”.

Dat woord *om* is onzin. Mijn pleidooi voor het sluiten van fiets- en wandelpaden in de komende dertig jaar (de tijdshorizon die ik noem) staat volkomen los van mijn pleidooi om van de Veluwe een nationaal park naar de IUCN standaard te maken. Alsof er in een nationaal park geen paden zouden mogen liggen. Dat staat helemaal nergens in de IUCN-regelgeving, het is een verzinsel van Willem Bijleveld.

Ik pleit inderdaad voor het sluiten van paden in de komende dertig jaar, en voor het opheffen van het struinverbod. Dan ontstaan er vanzelf nieuwe paden, gemaakt door wandelaars. Dat zullen niet de twee tot vijf meter brede bosbouwpaden zijn die nu de hele Veluwe doorsnijden en waar Bijleveld zo van houdt, maar wandelpaden van een paar decimeter. Wat weinig gebruikt wordt groeit dicht, elders ontstaan nieuwe tracées. Dat ik bepleit “de mens te weren” van de Veluwe is dus nonsens, een tweede verzinsel van Bijleveld.

Verder pleit ik er in mijn stuk voor om de 60.000 hectare rond het bos- en heidegebied de komende dertig jaar te ontwikkelen tot een nationaal landschap naar IUCN standaard, met grote, herstelde moerasgebieden en natuurvriendelijke landbouw – en dus veel nieuwe mogelijkheden voor natuurtoerisme.

Dan deze zin: “Ik wil niets afdoen aan zijn analyse van de zorgelijke toestand van de natuur, integendeel zelfs, maar ben het geheel oneens met zijn oplossing om de mens te weren van de Veluwe en alleen ‘terreinbestendige’ bezoekers te stimuleren door de wilde natuur te struinen.”

Dat ik de zorgelijke toestand van de natuur zou willen oplossen door iets te doen aan de bezoekersaantallen en de ontsluiting, klopt uiteraard niet. Hoe zou dat moeten, de stikstofdeposities, de dennenakkers, de verdroging, de plezierjacht en de natuuronvriendelijke landbouw in de directe omgeving (ik noem ze alle vijf in mijn stuk) aanpakken door minder bezoekers aan te trekken? Door in de komende dertig jaar de idioot hoge ontsluiting terug te schroeven bestrijd je wel het truttige imago van de Veluwe als een groot park boordevol bordjes, paden en horeca. En je krijgt

een drastische daling van het aantal bezoekers in het huidige bos-, hei en stuifzandgebied wat goed is voor de natuur waar het allemaal om gaat.

Bijleveld schrijft: “Een recreatieondernemer is zich zeer bewust van het feit dat zijn gasten komen voor die natuur en dat hij er daarom afhankelijk van is.” Dat klopt. Volgens de VeluweAlliantie moet de Veluwse natuur worden beschermd omdat dat in het belang is van de recreatieondernemers. En het standpunt van mij en steeds meer anderen: de natuur, de Veluwe in het bijzonder, moet worden beschermd omdat dat in het belang is van de natuur. Daarbij hoort het beëindigen van de krankzinnige mate van ontsluiting van nu.

Er valt veel meer te schrijven over de VeluweAlliantie, en dat doe ik in mijn boek [Ons wilde oosten 2.0 – De toekomst van de Veluwe](#). Daarin leg ik uit (het staat ook kort in mijn stuk) hoe die VeluweAlliantie heeft kunnen ontstaan: het Rijk distancieerde zich in 2012 van het Nederlandse natuurbeleid. De provincies mochten het overnemen. En Gelderland vond dat initiatieven vanuit de Veluwe zelf het beleid moesten gaan bepalen. Er was dus een vacuüm binnen een vacuüm en daarin ontstond de VeluweAlliantie, een commerciële club, gericht op het uitbaten van de natuur. Het is daarom nog niet waar dat ik de VeluweAlliantie zou verguizen, zoals Bijleveld schrijft – ik verguis de overheid, het Rijk voorop, die wegloupt van zijn taak.